

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2025 m. lapkričio 19 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Gintaro Kryževičiaus, Ernesto Spruogio (pranešėjas) ir Skirgailės Žalimienės (kolegijos pirmininkė),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo Konstantino Rečkovo apeliacinį skundą dėl Regionų administracinio teismo Kauno rūmų 2024 m. kovo 19 d. sprendimo administracinėje byloje pagal atsakovo Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos skundą dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Atsakovas Druskininkų savivaldybės Etikos komisija (toliau – ir Komisija, atsakovas) su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – ir VTEK) 2023 m. rugsėjo 27 d. sprendimą Nr. 1GN-7 „Dėl Konstantino Rečkovo skundo“ (toliau – ir 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas) ir palikti galioti Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos 2023 m. rugpjūčio 8 d. sprendimą „Dėl Druskininkų savivaldybės tarybos nario Konstantino Rečkovo“ (toliau – ir Sprendimas).

2. Druskininkų savivaldybės Etikos komisija nurodė, kad 2023 m. pavasarį Andrius Tapinas (viešoji įstaiga (toliau – ir VšĮ) „Laisvės TV“) pradėjo rinkti ir skelbti informaciją apie galimus neskaidraus viešųjų finansų panaudojimo atvejus, ypač akcentuodamas situacijas, kai išmokos kurui buvo išmokamos politikams, neturintiems vairuotojo pažymėjimo. Tarp tokių politikų pateko ir Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos narys, Druskininkų savivaldybės tarybos narys Konstantinas Rečkovas (toliau apeliaciniame procese – ir pareiškėjas), kuris, neturėdamas vairuotojo pažymėjimo, per 2019–2023 m. iš viso gavo apie 13 000 Eur išmokų automobilio kurui. Pareiškėjas 2023 m. gegužės 2 d. žinute Andriui Tapinui pateikė informaciją: „Taip pat, mano žiniomis, praėjusioje kadencijoje vairuotojo pažymėjimo neturėjo [...] ir Inga Salickienė („Už Druskininkus“).“ Remiantis pareiškėjo pateikta informacija, 2023 m. gegužės 2 d. Andriaus Tapino (VšĮ „Laisvės TV“) paskyrose „Facebook“ ir „Substack“ interneto puslapiuose buvo viešai paskelbta tokia informacija: „Druskininkuose turime situaciją, kad keli tarybos nariai – konservatorius Konstantinas Rečkovas, taip pat, jo teigimu, [...] ir valdančiojo komiteto „Už Druskininkus“ narė Inga Salickienė ėmė išmokas už kurą neturėdami vairuotojo pažymėjimo“. Inga Salickienė 2023 m. gegužės 10 d. parašė Konstantinui Rečkovui el. laišką, prašydama viešai paneigti melagingą informaciją, tačiau informacijos paneigimo ar atsiprašymo Konstantinas Rečkovas nepateikė. Inga Salickienė informavo Druskininkų savivaldybės Etikos komisiją, kad vairuotojo pažymėjimą ji turi nuo 1994 m., vairavimo stažas beveik 30 metų.

Druskininkų savivaldybės Etikos komisija, atlikusi tyrimą pagal Druskininkų savivaldybės tarybos narės Ingos Salickienės pranešimą „Dėl Druskininkų savivaldybės tarybos nario Konstantino Rečkovo elgesio“, Sprendime konstatavo, kad Konstantinas Rečkovas, Druskininkų savivaldybės tarybos narys, pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse (toliau – ir Kodeksas) nustatytą pagarbos žmogui ir valstybei (4 str. 1 p.), sąžiningumo (4 str. 3 p.), padarumo (4 str. 5 p.), pavyzdingumo (4 str. 6 p.), atsakomybės (4 str. 9 p.) principus. Konstantinas Rečkovas 2023 m. rugpjūčio 16 d. pateikė skundą VTEK, kuri 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendimu nusprendė patenkinti asmens, dėl kurio veikos buvo atliktas tyrimas ir priimtas sprendimas, Konstantino Rečkovo skundą ir panaikinti Sprendimą.

3. Atsakovo nuomone, ginčijamas VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas, nes jame nėra nurodyta jokių argumentų ir motyvų, kurie sudarytų pagrindą teigti, kad pareiškėjui inkriminuoti ir nurodyti pažeidimai nebuvo padaryti, todėl nėra jokio pagrindo paneigti Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos išvadas.

4. Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos 2023 m. birželio 22 d. pranešime Nr. S12-1935 dėl pradėto tyrimo (toliau – ir 2023 m. birželio 22 d. pranešimas) buvo aiškiai nurodyta, dėl kokių faktinių aplinkybių yra pradėtas tyrimas bei dėl kokių politikų elgesio principų pažeidimas bus tiriamas, t. y. pareiškėjo veiksmai, pateikiant Andriui Tapinui tikrovės neatitinkančią informaciją apie Iną Salickienę. Iš pareiškėjo 2023 m. liepos 10 d. Druskininkų savivaldybės Etikos komisijai pateiktų paaiškinimų matyti, kad pastarajam nekilo abejonių dėl tyrimo apimties, jo paaiškinimai buvo susiję su tyrimo dalyku. Be to, 2023 m. rugpjūčio 16 d. VTEK pateiktame skunde pareiškėjas taip pat nenurodė, kad būtų pažeistos jo teisės, susijusios su informavimu apie tyrimą, kad nesuprato, kuo yra kaltinamas. Atsižvelgiant į tai, VTEK argumentai dėl tariamo pažeidimo yra nepagrįsti. Konstatavusi tariamus pažeidimus, susijusius su Konstantino Rečkovo informavimu apie atliekamą tyrimą, VTEK veikė išimtinai savo iniciatyva ir nesilaikė skundo nagrinėjimo ribų.

5. Atsakovas teigė, kad nepagrįstas VTEK motyvas, jog Druskininkų savivaldybės Etikos komisija pakeitė (susiaurino) vertinimo dalyką, šurkščiai pažeidė teisę būti išklausytam ir teikti tyrimą atliekančiam subjektui savo paaiškinimus. Tyrimo dalykas nesikeitė, tarybos narys galėjo teikti ir teikė paaiškinimus ir informaciją Druskininkų savivaldybės Etikos komisijai. Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos 2023 m. birželio 22 d. pranešime nurodyta, kad buvo tiriami tik pareiškėjo veiksmai perduodant (paskleidžiant) tikrovės neatitinkančią informaciją Andriui Tapinui, kuris ją paskelbė viešai tinkluose „Facebook“ ir „Substack“. Be to, atsakovas atkreipė dėmesį, kad iš 2023 m. liepos 10 d. paaiškinimų Komisijai matyti, jog pareiškėjas pateikė savo paaiškinimus dėl visų Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos vertintų aplinkybių ir visi jo paaiškinimai buvo vertinami minėtos komisijos.

6. Priešingai, nei teigiama VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime, Druskininkų savivaldybės Etikos komisija detalai išnagrinėjo pareiškėjo žinutę, pateikė argumentus dėl jos išsiuntimo aplinkybių ir įtakos Ingos Salickienės reputacijai. Taigi, siekdamas savo politinių tikslų, pareiškėjas teikė Andriui Tapinui tikrovės neatitinkančią informaciją apie Iną Salickienę, suprasdamas (turėdamas suprasti), kad tokia informacija suponuoja jos neva padarytą teisės pažeidimą.

7. Atsakovas taip pat nurodė, kad Inga Salickienė yra Druskininkų savivaldybės tarybos narė, todėl jos reputacijos menkinimas neabejotinai turi neigiamą poveikį visos Druskininkų savivaldybės tarybos, kaip institucijos, ir visų jos narių reputacijai ir autoritetui.

8. Pareiškėjas Konstantinas Rečkovas su atsakovo skundu nesutiko.

9. Pareiškėjas paaiškino, kad VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime pagrįstai konstatuota, jog atsakovas, tinkamai nesuformulavęs jam konkretaus kaltinimo (dalyko, turinio, ribų ir apimties), pasunkino laiduojamą teisę į tinkamą gynybą. Nagrinėjamu atveju 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime aiškiai konstatuota, kad atsakovas turėjo pareigą, remdamasis gautu Ingos Salickienės pranešimu, konkretizuoti, koku pagrindu pradėjo tyrimą ir dėl kokio konkretaus Kodekso normos pažeidimo yra kaltinamas tarybos narys. Atsakovas tik perrašė pranešimo turinį ir pacitavo Kodekso 4 straipsnyje įtvirtintus visus principus. Taigi, atsakovas, pradėjęs tyrimą, pateikė ne konkrečius kaltinimus, bet iš esmės tik pranešimą apie Ingos Salickienės skundą, kuris pagal turinį buvo susijęs ir su trečiųjų asmenų elgesiu. Akivaizdu, kad atsakovas ne tik pažeidė jo teises į tinkamą gynybą, bet ir fundamentalų gero administravimo principą.

10. Pareiškėjas pažymėjo, jog 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime yra nustatyta, kad atsakovo tyrimo dalykas pagal 2023 m. birželio 22 d. pranešimą – Konstantino Rečkovo veikos atitiktis visoms devynioms Kodekso 4 straipsnio nuostatoms, jų neindividualizuojant, t. y. nenurodant jų (ar kiekvienos iš jų atskirai) galimo sąsajumo su konkrečia faktine situacija; tyrimo dalykas – pranešime nurodyta aplinkybė, kad 2023 m. gegužės 2 d. žurnalisto Andriaus Tapino (VšĮ „Laisvės TV“) interneto paskyrose „Facebook“ ir „Substack“ buvo paskelbta, jog „Druskininkuose turime situaciją, kad keli tarybos nariai – konservatorius Konstantinas Rečkovas, taip pat, jo teigimu, [...] ir valdančiojo komiteto „Už Druskininkus“ narė Inga Salickienė ėmė išmokas už kurą neturėdami vairuotojo pažymėjimo“. Atsakovas savo Sprendime nurodė, kad vertinimo dalykas tiesiogiai susijęs su Konstantino Rečkovo veika – Druskininkų savivaldybės tarybos nario Konstantino Rečkovo elgesys (veiksmai) pranešant Andriui Tapinui, dirbančiam VšĮ „Laisvės TV“, kad Druskininkų savivaldybės tarybos narė Inga Salickienė neva neturi vairuotojo pažymėjimo.

11. Atsižvelgiant į tai, VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime pagrįstai konstatuota, kad atsakovas atliekamo tyrimo metu pakeitė tyrimo dalyką ir savo Sprendime jo veikas vertino ne ta apimtimi, kuri buvo nurodyta šiam asmeniui pateiktame pranešime apie pradėtą tyrimą, ir apie tai jis papildomai nebuvo informuotas. Šiais veiksmais atsakovas šiurkščiai pažeidė Konstantino Rečkovo teisę būti išklaustam ir teikti tyrimą atliekančiam subjektui savo paaiškinimus.

12. Pareiškėjas pažymėjo, jog 2023 m. liepos 10 d. paaiškinime aiškiai išdėstė daugybę faktinių aplinkybių bei teisinių argumentų, „Messenger“ žinutės turinį Andriui Tapinui, iš kurios matyti, kad jis pateikė tik savo subjektyvias žinias, teisinį tokio pranešimo kvalifikavimą, aplinkybes, kad jis viešai nepaskleidė Ingos Salickienės garbę ir orumą žeminančios informacijos. Komisija Sprendime nepagrįstai šiuos argumentus atmetė.

13. VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime taip pat konstatuota, kad Komisija Sprendime nesprendė dėl pareiškėjo tyrimo metu pateiktų argumentų bei teiktų įrodymų dėl tiriamojo žinutės Andriui Tapinui turinio ir apimties, dėl teiginio, kad teisės vairuoti automobilį turėjimas ar tokios teisės neturėjimas asmens garbės ir orumo požiūriu yra neutralus, ir jų atitinkamai nevertino. VTEK pagrįstai nurodė, kad nėra aišku, kokiais faktiniais duomenimis Komisija grindė savo išvadą, kad tiriamasis savo iniciatyva „žinoma melagingą žinią“ pateikė siekdamas savo asmeninių tikslų ir politinio pranašumo.

14. Be to, pradėdama tyrimą Komisija inkriminavo jam visus galimus Kodekse įtvirtintų etikos principų pažeidimus, o priimdama Sprendimą konstatavo, kad pažeidė penkias iš devynių nurodytas Kodekso normas. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas.

II.

15. Regionų administracinio teismo Kauno rūmai 2024 m. kovo 19 d. sprendimu atsakovo Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos skundą patenkino ir panaikino VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendimą. Pareiškėjo Konstantino Rečkovo prašymo dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo teismas netenkino.

16. Teismas nurodė, kad byloje ginčas kilo dėl VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo, kuriuo buvo panaikintas Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos Sprendimas, pagrįstumo ir teisėtumo.

17. Remiantis bylos duomenimis teismas nustatė, kad:

17.1. 2023 m. pavasarį Andrius Tapinas (VšĮ „Laisvės TV“) pradėjo rinkti ir skelbti informaciją apie galimus neskaidraus viešųjų finansų panaudojimo atvejus, ypač akcentuodamas situacijas, kai išmokos kurui buvo išmokamos politikams, neturintiems vairuotojo pažymėjimo. Tarp tokių politikų pateko ir Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos narys, Druskininkų savivaldybės tarybos narys Konstantinas Rečkovas, kuris, neturėdamas vairuotojo pažymėjimo, per 2019–2023 m. iš viso gavo apie 13 000 Eur išmokų automobilio kurui.

17.2. Konstantinas Rečkovas 2023 m. gegužės 2 d. žinute Andriui Tapinui pateikė informaciją: „Taip pat, mano žiniomis, praėjusioje kadencijoje vairuotojo pažymėjimo neturėjo [...] ir Inga Salickienė („Už Druskininkus“)“. Remiantis Konstantino Rečkovo pateikta informacija, 2023 m. gegužės 2 d. Andriaus Tapino (VšĮ „Laisvės TV“) paskyrose „Facebook“ ir „Substack“ interneto puslapiuose buvo

viešai paskelbta tokia informacija: „Druskininkuose turime situaciją, kad keli tarybos nariai – konservatorius Konstantinas Rečkovas, taip pat, jo teigimu, [...] ir valdančiojo komiteto „Už Druskininkus“ narė Inga Salickienė ėmė išmokas už kurą neturėdami vairuotojo pažymėjimo“.

17.3. Inga Salickienė 2023 m. gegužės 10 d. parašė Konstantinui Rečkovui el. laišką, prašydama viešai paneigti melagingą informaciją, tačiau informacijos paneigimo ar atsiprašymo Konstantinas Rečkovas nepateikė. Inga Salickienė Druskininkų savivaldybės Etikos komisiją informavo, kad vairuotojo pažymėjimą turi nuo 1994 m., jos vairavimo stažas beveik 30 metų.

17.4. Druskininkų savivaldybės Etikos komisija, atlikusi tyrimą pagal Druskininkų savivaldybės tarybos narės Ingos Salickienės pranešimą „Dėl Druskininkų savivaldybės tarybos nario Konstantino Rečkovo elgesio“, Sprendime konstatavo, kad Konstantinas Rečkovas, Druskininkų savivaldybės tarybos narys, pateikdamas žinomai melagingą informaciją žinute Andriui Tapinui, pažeidė Kodekse nustatytų pagarbos žmogui ir valstybei (4 str. 1 p.), sąžiningumo (4 str. 3 p.), padorumo (4 str. 5 p.), pavyzdingumo (4 str. 6 p.), atsakomybės (4 str. 9 p.) principus.

17.5. Konstantinas Rečkovas 2023 m. rugpjūčio 16 d. pateikė skundą VTEK, kuri ginčijamu 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendimu nusprendė patenkinti asmens, dėl kurio veikos buvo atliktas tyrimas ir priimtas sprendimas, Konstantino Rečkovo skundą ir panaikinti Sprendimą.

18. VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime konstatavo, kad atsakovas pateikė pranešimą apie Konstantino Rečkovo atžvilgiu pradėtą ir atliekamą tyrimą. Asmuo, dėl kurio veikos priimtas sprendimas, atsakovo pranešimu buvo informuotas, kad yra tirama jo veikos atitiktis visoms (devynioms) Kodekso 4 straipsnio nuostatoms, jų neindividualizuojant, t. y. nenurodant jų (ar kiekvienos iš jų atskirai) galimo sąsajumo su konkrečia faktine situacija. Atsakovas, pradėjęs tyrimą, Konstantinui Rečkovui pateikė ne konkrečius kaltinimus, bet iš esmės tik pranešimą apie Ingos Salickienės skundą, kuris, VTEK nuomone, pagal turinį buvo susijęs ne tik (ir ne tiek) su paties Konstantino Rečkovo, bet ir su trečiųjų asmenų elgesiu.

19. Bylos duomenys neginčijamai patvirtino, kad 2023 m. birželio 22 d. pranešime dėl pradėto tyrimo Nr. S12-1935 konkrečiai ir aiškiai nurodyta, dėl kokių faktinių aplinkybių yra pradėtas tyrimas bei kokių politikų elgesio principų pažeidimas bus tiriamas. 2023 m. birželio 22 d. pranešime yra nurodyti esminiai įtariamo pažeidimo požymiai – Konstantino Rečkovo veiksmai, pateikiant Andriui Tapinui tikrovės neatitinkančią informaciją apie Ingą Salickienę pagal pastarosios skundą, t. y. dėl to, jog 2023 m. gegužės 23 d. Andriaus Tapino (VšĮ „Laisvės TV“) paskyroje „Facebook“ ir „Substack“ interneto puslapiuose buvo paskelbta tokia informacija: „Druskininkuose turime situaciją, kai keli tarybos nariai – konservatorius Konstantinas Rečkovas, taip pat, jo teigimu, socialdemokratė Jūratė Burokienė ir valdančiojo komiteto „Už Druskininkus“ narė Inga Salickienė ėmė išmokas už kurą neturėdami vairuotojo pažymėjimo“.

20. Teismas, iš Konstantino Rečkovo Komisijai 2023 m. liepos 10 d. pateiktų paaiškinimų nustatė, kad jis tinkamai suvokė, jog tyrimas yra vykdomas dėl jo veiksmų perduodant (paskleidžiant) tikrovės neatitinkančią informaciją Andriui Tapinui, kuris ją paskelbė viešai tinkluose „Facebook“ ir „Substack“, tik dėl Ingos Salickienės. Pareiškėjas tinkamai suprato tyrimo esmę ir apimtį, būtent dėl šių aplinkybių jis Komisijai teikė paaiškinimus, o vėliau jas nurodė skunde VTEK. Taigi, teismas nurodė, kad iš Konstantino Rečkovo 2023 m. liepos 10 d. Komisijai pateiktų paaiškinimų akivaizdu, jog jam nekilo jokių abejonių dėl tyrimo dalyko ir apimties, jo paaiškinimai buvo susiję su tyrimo dalyku, nenurodė, kad būtų pažeistos jo teisės, susijusios su informavimu apie tyrimą, kad nesuprato, kuo yra kaltinamas.

21. Šiuo atveju, teisėjų kolegijos nuomone, Komisija 2023 m. birželio 22 d. pranešime dėl pradėto tyrimo nurodė esminius įtariamo pažeidimo požymius ir sudarė prielaidas asmeniui, dėl kurio atliekamas tyrimas, aiškiai ir konkrečiai suvokti faktines tyrimo aplinkybes, dėl kurių atliekamas tyrimas. Informacija apie atliekamą tyrimą (faktines aplinkybes) nebuvo nei plati, nei nepakankamai aiški. Akivaizdu, jog iš jos turėjo būti suprantama, kokio faktinio pobūdžio informacija yra tirama.

22. VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime nurodyta, kad Komisija tyrimo metu pakeitė (susiaurino) vertinimo dalyką. Duomenų apie tai, kad tiriamasis iki priimant sprendimą būtų informuotas, kad jo veikos bus vertinamos ne ta apimtimi, kaip nurodė Inga Salickienė ir dėl kurių buvo

pradėtas tyrimas (teiginys, kad Inga Salickienė ėmė išmokas už kurą neturėdama vairuotojo pažymėjimo), VTEK negavo ir iš byloje pateiktos medžiagos nenustatė.

23. Teismas pažymėjo, kad Komisijos 2023 m. birželio 22 d. pranešime dėl pradėto buvo tiriami Konstantino Rečkovo veiksmai perduodant (paskleidžiant) tikrovės neatitinkančią informaciją Andriui Tapinui, kuris ją paskelbė viešai tinkluose „Facebook“ ir „Substack“, tik apie Ingos Salickienės gautas išmokas už kurą neva neturint vairuotojo pažymėjimo. Taigi tyrimo dalykas, apimtis, faktinės aplinkybės nesikeitė, o Konstantinas Rečkovas ir teikė paaiškinimus būtent tik dėl šių teiginių ir aplinkybių. Apie joks Konstantinui Rečkovui inkriminuotas veikas dėl trečiųjų asmenų veiksmų tyrimas nebuvo pradėtas. VTEK motyvai, kad atsakovas šiurkščiai pažeidė Konstantino Rečkovo teisę būti išklaustam ir teikti tyrimą atliekančiam subjektui savo paaiškinimus, yra nepagrįsti. Iš Konstantino Rečkovo 2023 m. liepos 10 d. paaiškinimų Komisijai teismas nustatė, kad jis pateikė savo paaiškinimus dėl visų Komisijos vertintų aplinkybių. Be to, skunde VTEK nenurodė jokių argumentų dėl savo teisės teikti paaiškinimus suvaržymo. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, teisėjų kolegijos nuomone, minėti ginčijamo sprendimo motyvai yra neįrodyti ir nepagrįsti.

24. VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime nurodyta, jog Komisija nepasisakė dėl Konstantino Rečkovo tyrimo metu pateiktų argumentų bei teiktų įrodymų: tiriamojo žinutės Andriui Tapinui turinio, apimtys ir teiginio, kad teisės vairuoti automobilį turėjimas ar tokios teisės neturėjimas *ipso facto* (savaime) asmens garbės ir orumo požiūriu yra neutralus, ir jų atitinkamai nevertino.

25. Teismas pažymėjo, kad Komisijos Sprendime buvo išnagrinėta Konstantino Rečkovo išsiųsta žinutė, jo pateikti argumentai dėl žinutės išsiuntimo aplinkybių ir įtakos Ingos Salickienės reputacijai. Komisijos Sprendimo 5.1 dalyje išsiųsta žinutė ir Konstantino Rečkovo veiksmai buvo išsamiai įvertinti teisės reikšti nuomonę ir įsitikinimus aspektais. Komisija pažymėjo, jog Konstantinas Rečkovas, Druskininkų savivaldybės tarybos narys, 2023 m. gegužės 2 d. žinutėje, siųsčioje Andriui Tapinui (VšĮ „Laisvės TV“), pastarajam pateikė aiškią informaciją apie jam žinomą žinią (faktą), bet ne savo nuomonę. Be to, Konstantinas Rečkovas žinojo, kad Andrius Tapinas (VšĮ „Laisvės TV“) vykdo visų savivaldybių tarybų narių tyrimą dėl tarybos narių veiklai skirtų lėšų naudojimo, taip pat žinojo bei suprato, kad jo pateikta žinoma melaginga žinia apie Ingą Salickienę, Druskininkų savivaldybės tarybos narę, bus paskleista plačiai. Iš Konstantino Rečkovo paaiškinimų 17 punkto akivaizdu, kad informacija buvo teikiama žinant, kad vykdomas projektas „Skaidrinam“, ir siekiant, kad ši informacija būtų panaudota šiame projekte ir paviešinta. Taip pat Konstantino Rečkovo susirašinėjimas patvirtina, kad jis pats inicijavo žinutės, jog Inga Salickienė neturi vairuotojo pažymėjimo, siuntimą Andriui Tapinui (VšĮ „Laisvės TV“). Šią aplinkybę jis patvirtino ir teismo posėdžio metu, nurodydamas, jog žurnalistas jokios informacijos apie kitus tarybos narius neprašė. Todėl teismas priėjo prie išvados, kad jis aiškiai suprato (turėjo suprasti), jog tikrovės neatitinkančią informaciją perduoda vykdomo tyrimo dėl neskaidraus lėšų panaudojimo kontekste, ir ši žinutė aiškiai suponavo, kad Inga Salickienė neva neskaidriai naudoja lėšas, t. y. žinutė buvo sąmoningai siekiama apkaltinti Ingą Salickienę neteisėtos veikos padarymu ir sumenkinti jos reputaciją.

26. VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime nurodė, jog nėra aišku, kokiais fakciniais duomenimis atsakovas grindė savo išvadą, kad tiriamasis savo iniciatyva „žinoma melagingą žinią“ pateikė siekdamas savo asmeninių tikslų ir politinio pranašumo, dėl kokių paskatų (savo iniciatyva ar žurnalisto paprašytas, paklaustas) tiriamasis teikė aptariamą informaciją.

27. Teismas nurodė, kad šiuo atveju Komisijos Sprendime konstatuota, jog Konstantinas Rečkovas žinoma melagingą žinią pateikė kaip jam žinomą faktą siekdamas savo politinių tikslų (siekdamas pateisinti savo elgesį dėl tarybos nario veiklai skirtų lėšų panaudojimo, siekdamas politinio pranašumo). Šią išvadą neabejotinai patvirtino byloje esantys duomenys, jog Andrius Tapinas viešai tinkluose „Facebook“ ir „Substack“ paskleidė žinią, jog: „Druskininkuose turime situaciją, kad keli tarybos nariai – konservatorius Konstantinas Rečkovas, taip pat, jo teigimu, socialdemokratė Jūratė Burokienė ir valdančiojo komiteto „Už Druskininkus“ narė Inga Salickienė ėmė išmokas už kurą neturėdami vairuotojo pažymėjimo. Pats Konstantinas aiškina, kad naudojosi trijų skirtingų vairuotojų paslaugomis, taip pat jį vežiojo pavėžėjai ir pensijoje esantys tėvai. Jis taip pat pažadėjo pateikti panaudos sutartis“.

28. Komisija, žinodama, kad Konstantinas Rečkovas ir Inga Salickienė yra politiniai oponentai, atstovaujantys oponuojančioms politinėms jėgoms, padarė pagrįstą išvadą, jog Konstantino Rečkovo motyvai, bandant apšmeižti Inga Salickienę, buvo jo asmeninių politinių tikslų siekimas. Be to, analogiška Konstantino Rečkovo veiksmų logika ir motyvacija yra nurodyta ir Andriaus Tapino paskyroje: „Tuo tarpu sukdamasis iš situacijos, kai neturėdamas vairuotojo pažymėjimo „išvažinėjo“ keliolika tūkstančių Druskininkų žmonių eurų, konservatorius Konstantinas Rečkovas „pridavė“, kad dar dvi Druskininkų tarybos narės – Jūratė Burokienė ir Inga Salickienė irgi neturi vairuotojų pažymėjimų. Taip, *mea culpa (esu kaltas)*, kad nepasitikrinau su savivaldybe dėl vairuotojo pažymėjimo (dabar tai darau iš karto), bet kažkaip nesitikėjau, kad tarybos narys šitaip meluos pakišdamas savo koleges.“

29. Taigi, teismas padarė išvadą, kad Konstantinas Rečkovas teikė Andriui Tapinui tikrovės neatitinkančią informaciją apie Inga Salickienę, suprasdamas, jog tokia informacija suponuoja jos neva padarytą teisės pažeidimą. Kadangi Inga Salickienė yra Druskininkų savivaldybės tarybos narė, todėl, kaip nurodė teismas, jos reputacijos menkinimas neabejotinai turi neigiamą poveikį ne tik jos, bet ir visos Druskininkų savivaldybės tarybos, kaip institucijos, ir visų jos narių reputacijai ir autoritetui.

30. Teismas, pasisakydamas dėl Kodekse numatytų principų pažeidimų, nurodė, kad bylos duomenys neabejotinai patvirtina, jog, atlikdama savo funkcijas, Komisija tyrė, ar Konstantinas Rečkovas nepažeidė Kodekse numatytų elgesio principų: 1) pagarbos žmogui ir valstybei (4 str. 1 p.); 2) teisingumo (4 str. 2 p.); 3) sąžiningumo (4 str. 3 p.); 4) skaidrumo ir viešumo (4 str. 4 p.); 5) padornumo (4 str. 5 p.); 6) pavyzdingumo (4 str. 6 p.); 7) nesavanaudiškumo (4 str. 7 p.); 8) nešališkumo (4 str. 8 p.); 9) atsakomybės (4 str. 9 p.). Apie šio tyrimo apimtį tiriamasis buvo tinkamai informuotas.

31. Atlikusi tyrimą, Komisija konstatavo, kad iš nurodytų devynių principų buvo pažeisti penki Kodekso principai: pagarbos žmogui ir valstybei (4 str. 1 p.), sąžiningumo (4 str. 3 p.), padornumo (4 str. 5 p.), pavyzdingumo (4 str. 6 p.), atsakomybės (4 str. 9 p.). Kadangi dėl kitų nurodytų principų pažeidimų kaltinimai iš esmės nepasitvirtino, Komisija, įvertinusi jau minėtas faktines aplinkybes, informacijos turinį ir apimtį, jos paskleidimo mastą, pagrįstai inkriminavo nurodytus principus. Teismas pažymėjo ir tai, jog Komisijos Sprendime konkretizuota ir visapusiškai individualizuota kiekvieno Kodekso 4 straipsnyje numatytų valstybės politikų elgesio principų pažeidimo sąsaja su faktine situacija (Komisijos sprendimo 5.2 papunktis).

32. Taigi, teismas apibendrino, kad byloje nėra jokių objektyvių, neginčijamų ir patikimų duomenų, jog Konstantinas Rečkovas nepadarė jam inkriminuoto pažeidimo.

33. Teismas atkreipė dėmesį ir į tai, kad VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime nenurodė, kokių konkrečiai juridinę reikšmę turinčių įrodymų ir tiriamojo argumentų Komisija neištyrė ir kurios sprendimo išvados yra neva grindžiamos ne faktiniais duomenimis, bet iš esmės tik savo subjektyviomis prielaidomis, hipotezėmis, spėliojimais.

34. Atsižvelgiant į nustatytas faktines bylos aplinkybes ir ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, teismas konstatavo, kad VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. sprendimas yra nepagrįstas ir neteisėtas, todėl naikintinas.

III.

35. Pareiškėjas apeliaciniame skunde prašo panaikinti Regionų administracinio teismo Kauno rūmų 2024 m. kovo 19 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – atmesti atsakovo skundą. Pareiškėjas taip pat prašo priteisti iš atsakovo patirtas bylinėjimosi išlaidas.

36. Pareiškėjas teigia, kad teismas išsamiai neanalizavo VTEK Sprendime ir teismui pateiktuose pareiškėjo rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytų faktinių aplinkybių ir motyvų, nesigilino į situaciją, ignoravo motyvus dėl esminių Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos pažeidimų priimant Sprendimą. Pareiškėjo teigimu, Druskininkų savivaldybės Etikos komisija pažeidė ne tik pareiškėjo teisę į tinkamą gynybą, bet ir fundamentalų gero administravimo principą. VTEK Sprendime pagrįstai konstatuota, kad Druskininkų savivaldybės Etikos komisija atliekamo tyrimo metu pakeitė tyrimo dalyką ir Sprendime pareiškėjo veikas vertino ne ta apimtimi, kuri buvo nurodyta šiam asmeniui pateiktame pranešime apie pradėtą tyrimą.

37. Pareiškėjas privačioje žinutėje išsakė tik savo nuomonę, kad Inga Salickienė subjektyviomis žiniomis neturi vairuotojo pažymėjimo. Pareiškėjas elgėsi sąžiningai, bandydamas atkreipti žurnalisto Andriaus Tapino dėmesį, kad vykdomo projekto „Skaidrinam“ rėmuose verta pasidomėti faktinėmis aplinkybėmis. Pareiškėjas privačia žinute Andriui Tapinui nepareiškė jokių konkrečių kaltinimų, o pateikta nuomonė nebuvo įžeidžiančio pobūdžio. Šiuo atveju buvo įgyvendinta Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnyje nustatyta teisė laisvai reikšti savo įsitikinimus. Pareiškėjas taip pat pažymi, kad nesiekė informacijos pavišimo, nesitikėjo ir negalėjo tikėtis, kad bus paskleista nepatikima informacija, kuri buvo pateikta privataus susirašinėjimo metu.

38. Pareiškėjo vertinimu, duomenys apie asmenį – turi jis vairuotojo pažymėjimą ar neturi, nedaro jokios įtakos asmens reputacijai, kaip ir institucijos, kuriai jis priklauso, ar šios institucijos narių autoritetui. Inga Salickienė yra viešas asmuo, Druskininkų savivaldybės tarybos narė, todėl jos kritikos ribos yra platesnės, ji nesinaudoja vienoda teisine pažeistų teisių gynyba.

39. Pareiškėjas toliau dėsto apeliacinio skundo argumentus, kuriais iš esmės pritaria VTEK Sprendimo argumentams.

40. Atsakovas atsiliepiame į apeliacinį skundą prašo pirmosios instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą, o apeliacinį skundą atmesti.

41. Atsakovas teigia, kad pareiškėjas deklaratyviai nurodo, jog pirmosios instancijos teismas išsamiai neanalizavo VTEK Sprendime ir teismui pateiktuose Konstantino Rečkovo rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytų faktinių aplinkybių ir motyvų, nesigilino į situaciją, ignoravo motyvus dėl esminių Komisijos pažeidimų priimant Sprendimą. Visame apeliacinio skundo turinyje dėstomos (ginčijamos) ne pirmosios instancijos teisme nagrinėtos bylos aplinkybės, kuriomis Konstantinas Rečkovas turėtų įrodinėti pirmosios instancijos priimto sprendimo neteisėtumą ar nepagrįstumą, o perrašomi argumentai nurodyti 2023 m. liepos 10 d. teiktuose rašytiniuose paaiškinimuose Druskininkų savivaldybės Etikos komisijai ir 2024 m. vasario 7 d. teiktuose rašytiniuose paaiškinimuose pirmosios instancijos teismui.

42. Atsakovas mano, kad pirmosios instancijos teismas išsamiai išnagrinėjo visas administracinės bylos aplinkybes ir priėmė teisėtą sprendimą. Nėra jokio nei faktinio nei teisinio pagrindo abejoti teismo sprendimu.

43. Saviraiškos laisvė turi savo ribas, o šiuo konkrečiu atveju tarybos narys Konstantinas Rečkovas jas peržengė, nes paskleidė tikrovės neatitinkančią žinią, be to ją paskleidė itin neigiamai visuomenės vertinamame kontekste (plačiai visuomenėje paskleisto A. Tapino vykdomo projekto „Skaidrinam“, „čekiukų“ skandalo kontekste). Tuo buvo pažeistos kito asmens Ingos Salickienės teisės, taip pat sumenkinta jos kaip sąžiningai tarybos nario pareigas vykdančio asmens reputacija.

44. Bylos medžiaga patvirtina, kad melagingą žinią apie Ingą Salickienę Konstantinas Rečkovas paskleidė savo iniciatyva, sąmoningai suvokdamas žinios paskleidimo kontekstą. Konstantinas Rečkovas aiškiai suprato, jog tikrovės neatitinkančią informaciją perduoda vykdomo tyrimo dėl neskaidraus lėšų panaudojimo kontekste, ir ši žinutė aiškiai suponavo, kad Inga Salickienė neva neskaidriai naudoja lėšas, t. y. žinute buvo sąmoningai siekiama apkaltinti Ingą Salickienę neteisėtos veikos padarymu ir sumenkinti jos reputaciją.

45. Konstantinas Rečkovas bando įrodyti, kad jis neva nesuvokė, kuo yra kaltinamas ir dėl to neva buvo suvaržyta jo teisė į gynybą, teismo posėdžio metu Konstantino Rečkovo paklausta, ar Komisijos tyrimo metu pateikti paaiškinimai būtų papildyti ar būtų iš esmės kitokie, jeigu jis būtų turėjęs informaciją, kurią turi dabar (darant hipotetinę prielaidą, kad Konstantinui Rečkovui Komisijos tyrimo metu buvo neaišku kuo jis yra kaltinamas). Atsakydamas į šį klausimą Konstantinas Rečkovas patvirtino, kad visus argumentus ir faktus jis yra išdėstęs rašytiniuose paaiškinimuose, kuriuos yra pateikęs teismui (teismo posėdžio garso įrašas nuo 56:00 iki 57:15). Konstantinas Rečkovas nuo Komisijos 2023 m. birželio 22 d. pranešimo apie pradedamą tyrimą suvokė, kokio etikos pažeidimo padarymu yra kaltinamas ir vietoje to, kad kaip sąžiningas, padorus ir pavyzdingas politikas atsiprašytų ir pripažintų padaręs pažeidimą, pasirinko gynybinę poziciją – vengti atsakomybės už savo veiksmus ir kurti dirbtines tariamu kaltinimų nesuvokimu ir / ar teisės į gynybą pažeidimu grįstas gynybines versijas.

46. Atsakovas taip pat nurodė, kad pirmosios instancijos teismas patvirtino, kad Komisijos Sprendime konkretizuota ir visapusiškai individualizuota kiekvieno Kodekso 4 straipsnyje numatytų

valstybės politikų elgesio principų pažeidimo sąsaja su faktine situacija (Komisijos Sprendimo 5.2 papunktis).

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

47. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2023 m. rugsėjo 27 d. sprendimo Nr. 1GN-7 „Dėl Konstantino Rečkovo skundo“ teisėtumo ir pagrįstumo. Pirmosios instancijos teismas panaikino šį sprendimą, paliko galioti Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos 2023 m. rugpjūčio 8 d. sprendimą „Dėl Druskininkų savivaldybės tarybos nario Konstantino Rečkovo“.

48. Apeliaciniame skunde pareiškėjas nesutinka su pirmosios instancijos teismo sprendimu, prašo jį panaikinti ir priimti naują sprendimą – atmesti atsakovo skundą. Nurodo, kad pirmosios instancijos teismas išsamiai neanalizavo VTEK Sprendime ir teismui pateiktuose pareiškėjo rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytų faktinių aplinkybių ir motyvų, nesigilino į situaciją, ignoravo motyvus dėl esminių Druskininkų savivaldybės Etikos komisijos pažeidimų priimant Sprendimą. Pareiškėjo teigimu, Druskininkų savivaldybės Etikos komisija pažeidė ne tik pareiškėjo teisę į tinkamą gynybą, bet ir fundamentalų gero administravimo principą. VTEK Sprendime pagrįstai konstatuota, kad Druskininkų savivaldybės Etikos komisija atliekamo tyrimo metu pakeitė tyrimo dalyką ir Sprendime pareiškėjo veikas vertino ne ta apimtimi, kuri buvo nurodyta šiam asmeniui pateiktame pranešime apie pradėtą tyrimą.

49. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 140 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog teismas, apeliacine tvarka nagrinėdamas bylą, patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas apeliacinio skundo ribų. To paties straipsnio 2 dalyje numatyta, kad teismas peržengia apeliacinio skundo ribas, kai to reikalauja viešasis interesas arba kai neperžengus apeliacinio skundo ribų būtų reikšmingai pažeistos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai. Teismas taip pat patikrina, ar nėra šio įstatymo 146 straipsnio 2 dalyje nurodytų sprendimo negaliojimo pagrindų. Teisėjų kolegija, nenustačiusi ABTĮ 146 straipsnio 2 dalyje nurodytų sprendimo negaliojimo pagrindų bei aplinkybių, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliacinio skundo ribos, pripažįsta, jog pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumas ir teisėtumas bus tikrinamas neperžengiant apeliacinio skundo ribų.

50. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, įvertinusi apeliacinio skundo argumentus, daro išvadą, kad jie nėra pagrįsti. Priešingai, negu teigia pareiškėjas, pirmosios instancijos teismas pagrįstai įvertino, kad pareiškėjo teiginiai nėra pateikti sąžiningai, padoriai, atsakingai, pavyzdingai, pagarbiai. Minėta, jog pareiškėjas 2023 m. gegužės 2 d. žinute Andriui Tapinui pateikė informaciją: „Taip pat, mano žiniomis, praėjusioje kadencijoje vairuotojo pažymėjimo neturėjo [...] ir Inga Salickienė („Už Druskininkus“)“. Taip pat minėta, jog remiantis Konstantino Rečkovo pateikta informacija, 2023 m. gegužės 2 d. Andriaus Tapino (VšĮ „Laisvės TV“) paskyroje „Facebook“ ir „Substack“ interneto puslapiuose buvo viešai paskelbta tokia informacija: „Druskininkuose turime situaciją, kad keli tarybos nariai – konservatorius Konstantinas Rečkovas, taip pat, jo teigimu, [...] ir valdančiojo komiteto „Už Druskininkus“ narė Inga Salickienė ėmė išmokas už kurą neturėdami vairuotojo pažymėjimo“. Taigi, šioje byloje ypač svarbu, kad pareiškėjas, kaip Druskininkų savivaldybės tarybos narys, o ne paprastas asmuo, pateikė minėtus tikrovės neatitinkančius teiginius tiksliai apie savo politinę oponentę, mėgindamas įtraukti į A. Tapino tyrimą ir kitus asmenis, taip galbūt siekdamas pridengti savo asmenį nuo vykdomo tyrimo. Tokie pareiškėjo teiginiai negali būti laikomi pateiktais sąžiningai, padoriai, atsakingai, pavyzdingai, pagarbiai. Ypač atkreiptinas dėmesys, kad Inga Salickienė 2023 m. gegužės 10 d. parašė Konstantinui Rečkovui el. laišką, prašydama viešai paneigti melagingą informaciją, tačiau informacijos paneigimo ar atsiprašymo Konstantinas Rečkovas nepateikė. Vadinasi, Druskininkų

savivaldybės Etikos komisija pagrįstai nusprendė, kad pareiškėjas pažeidė Kodekse nustatytus pagarbos žmogui ir valstybei, sąžiningumo, padorumo, pavyzdingumo, atsakomybės principus.

51. Vertinant VTEK Sprendimą, apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija visiškai sutinka su pirmosios instancijos teismo padarytomis išvadomis, kad VTEK 2023 m. rugsėjo 27 d. Sprendime nenurodė, kokių konkrečiai juridinę reikšmę turinčių įrodymų ir pareiškėjo argumentų Komisija neištyrė ir kurios sprendimo išvados yra neva grindžiamos ne faktiniais duomenimis, bet iš esmės tik savo subjektyviomis prielaidomis, hipotezėmis, spėliojimais. Be to, visiškai nepagrįsti VTEK Sprendimo argumentai, kad pareiškėjui nebuvo suteikta teisė į gynybą: pareiškėjas, kaip Druskininkų savivaldybės tarybos narys, žinojo, kad Komisija tyrė jo pateiktus tikrovės neatitinkančius teiginius apie I. Salickienę, žinojo, kokių teisės nuostatų pažeidimu jis yra kaltinamas. Dar daugiau, Komisija savo Sprendimu pripažino, kad pareiškėjas pažeidė ne visas teisės nuostatas, kurių pažeidimu jis buvo kaltinamas. Todėl VTEK Sprendimas negali būti laikomas pagrįstu ir teisėtu, jį pirmosios instancijos teismas pagrįstai panaikino.

52. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, konstatuotina, kad pirmosios instancijos teismas, priešingai negu teigia pareiškėjas, tinkamai vertino bylos faktines aplinkybes teisės nuostatų kontekste, todėl priėmė teisingą ir pagrįstą sprendimą, kurio apeliaciniame skunde išdėstytais motyvais nėra jokio teisinio pagrindo naikinti. Atitinkamai, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmetamas.

53. Netenkinus pareiškėjo apeliacinio skundo, jo prašymas atlyginti bylinėjimosi išlaidas negali būti tenkinamas (ABTĮ 40 straipsnio 1 dalis).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a :

Pareiškėjo Konstantino Rečkovo apeliacinį skundą atmesti.

Regionų administracinio teismo Kauno rūmų 2024 m. kovo 19 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Gintaras Kryževičius

Ernestas Spruogis

Skirgailė Žalimienė